

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁR:
 Egész évre . 28 K. 1/4 évre . 7- K
 Félévre . . . 14 K. Egy óra . 2-40 K.

Főszerkesztő
MÓRA FERENC

Kiadótulajdonos
ENGEL LAJOS
 NYOMDA- ÉS LAPVÁLLALAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal
DUGONICS-TÉR 12. (Napló-ház.) TELEFON
94.

Két király.

Két királya van most ennek az országnak. Egy el nem temetett halot, s egy meg nem koronázott élő. A balszam összevegyül a tömjénnel, az emlékezés a reménységgel s az ország, amelyik annyi hangos siratás után végre igazán kénytelen elmondani, hogy a leesett fejének a koronája, a fiatal királyi ígéreteit az öreg király eredményeivel méri össze jövődjének mértékén.

A gyász könnyeit el se sirtuk még, két és negyedév gyászának zuhogó könnyei medreket vájt a szemünkből, az örömet el se ujjongtuk még, két és negyedév óta gyászfátyolos minden örömünk, s máris urrá kezd rajtuk hatalmasodni az értelem s kutatjuk az ítéletet a jövő történetírásának szájából.

Ez az ország, mint óriási tutaj, évszázadok óta lökődik a Kelet és Nyugat szakadékos partjai között. A vágyunk kötele, a szemünk tekintete mindig Nyugatra húz s a vérünk, a sorsunk, az átkunk, mindik Keletre taszít vissza. Évszázadok erőfeszítése és jószándéka vezet el ezen a tusakodáson s a tutaj alig ütődött a Nyugat partjához, évtizedeket töltött el cserében a Kelet révében. Ez a háború most vérből kevert malterrel ragasztja össze a soha össze nem ért két szakadékot s emberhullák oszlopain építi föl a Nyugatról Keletre ivelő nagy hidat.

Új kormányost kapott a tutaj és új építőt a hid s azon a résen, amíg az egyik fejről a másik fejre száll a korona, kibukkan és belénkmered a történeti hivatás kérdése. A megszokottság szürkésége s a beletörődés langyossága elvették tőlünk azt a képességet, hogy frissen látni s ujszerűen gondolkodni tudjunk, — de a Schönbrunnban kigyuladt kandaláberek fénye nemcsak a halott király nemes alakját világítja meg, de mindazt a kérdést is, amit ez a monumentális élet ugy takart el, mint Krisztus sirját a sziklakő.

Lesz-e itt felelet, lesz-e itt föltámadás? Az új király első napjai folytatása a halott király utolsó napjainak, a szívós munka, alkotmánytiszteltet, törvénytudás, az első elárult tulajdonságai, mind ama sajátságok, melyek díszei voltak a lehányatott uralkodásnak, szinte ruganyosnak látjuk a lépteit is, amellyel Schönbrunnból a Hofburgba vonult be.

A magyar nemzet szent türelemmel s a szívében — fájdalom, csak a szívében — szent békével várja a bibliai három nap elteltét. A halott királyt az elesett hősök százazrei kísérik utolsó útján, az új királyra már fölesküdtött milliányi katonája. Az élőkét a holtak kormányozzák, az életet a halál koururjai ölelik körül, de ki lesz a halott, aki a mi életünk útjait megszabja, a halott király, vagy a halott hősök? Bennünk, a szívünk ugarán századok óta ki nem kelt magok sokasodnak, az álmunk, a vágyunk szent szándékokkal viselő, lesz-e melegség, mely ennyi tangernyi életet fölfakaszt s az eltékozolt drága életek s elvesztegetett drága hitek megújulására legendó lesz.

Az új királynak dicsőség és hódolat. Aki leereszkedett a halált termő Karsztok szikláiról Lombardia virágzó síkságára, aki Erdély havas bérceiről leszállt Románia termő mezeire, az csak a saját dicsőséges sorsát fogja megismételni, ha a meg nem értés terméketlen sziklavidékeről a megértés áldott és termő vidékeire fog leereszkedni.

A halott király képét a szeretetünk balzsamozza be, az új királyt a hitünk s a bátor bizakodásunk lobogója köszönti.

Mackensen

több ponton átkelt a Dunán.

Krajovától keletre elértük az Oltot.

Orsova és Turn-Szeverin a kezünkön.

Kampolung és Sinaja tüzkörletünkben.

Stürmer megbukott.

A napok óta várt hír, mely egyszerre hátterbe szorít minden más szenzációt, ma éjjel végre megérkezett. A német nagyvezérkar második jelentése tudatja a világgal — az ántánt még nálunk is fontosabbnak fogja találni a hirt — hogy Mackensen több helyen átkelt a Dunán. A szintén éjjel érkezett bolgár hivatalos jelentésből már arra is következtetni lehet, hol voltak az átkelési pontok. Viddinnél, Lomnál, Orochovónál, Gigennél szálltunk meg dunai szigeteket: tehát bizonyosan ezen a helyeken történt az átkelés is, vagyis légvonalban 150 kilométeres Duna-szakaszon. Viddinnél Kalafut, Gigennél Korabia van szemben a román parton. Ezzel az átkeléssel a Zsilvonal után az Olt vonalát is elvesztették a románok, annál inkább, mert Krajovától keletre elértük az Oltot. Így körülbelül Románia egy harmada már birtokunkban van.

Hogy Orsova visszavételét most már hiva-

talosan is befejezték, Turn-Szeverin elfoglalásával is megtoldva, az most már igazán nem nagy jelentőségű epizód. Sokkal fontosabb az, hogy már Bukarestből jelentik Sinajának és Kampolungnak tüzkörletünkbe jutását. Holnap talán már kezünkre is jutnak. S a dunai átkelés még nincs befejezve! Ruscsuknál, Szilisztriánál, Tutrakánál is heves ágyuharcok folynak. S Tutrakántól Bukarest mindössze 50 kilométerre van... Ország még olyan rohamosan nem omlott össze, mint a hogy Románia fog összeomlani.

A Dobrudzsában is megkezdődtek a nagy harcok. A tulerőben levő orosz-román — de nyilván inkább orosz — haderők szárnytanadását visszaverték. S hogy itt nem lehet baj, mutatja Mackensen átkelése. Ha nem állna abszolút biztonságban a csernavoda—konstanzai vonalon, akkor még vár az átkeléssel.

A többi frontoknak nincs jelentősebb eseménye.

A világháború hirei.

A románok új védelmi vonala.

Zürich. A »Novoje Vremja« jelenti: Krajova föladása után a legközelebbi román védelmi vonal Slatina és Pitesti között húzódik, 120 kilométernyire Bukaresttől.

Szentpétervár. Az orosz lapok mind beismerik, hogy Falkenhayn igen nagy győzelmet aratott a román hadsereg fölött. Hangsúlyozzák, hogy a megvert csapatok tiszta román erők voltak s nem voltak keverve sem orosz, sem szerb csapatokkal. Attól tartanak, hogy sem a dobudzsai, sem a monasztiri események nem fogják föltartóztatni a német és osztrák és magyar csapatok veszedelmes előretörését.

A román király hadparancsa a visszavonulásról.

Bukarest. A krajovai nagy visszavonulásról Ferdinánd király az egész román hadsereghez szólva hadparancsot adott ki, melyben hangsúlyozza, hogy az igazi román háború most kezdődik, amikor hevesnél hevesebb csa-

táiban meg kell védeni a hazai földet. Megkezdődött egy hatalmas ellenség előretörése, amelynek megállítására a legnehezebb — de egyuttal a legdicsőbb föladat is. Hogy ezt el lehessen érni, iszonyu erőfeszítésre lesz szükség, amelynél mindenkinek a legvégsőig menő elszántsággal, kötelességteljesítéssel, utolsó csepp vérenek föladásával kell helytállania, hogyha ezen a veszedelmen végre tul akarunk lenni. Most már minden visszavonulás Románia vére és életére megy. Ezt gondolják meg a katonák, akiknek kezébe tette le sorsát a nemzet.

Visszavesszük még Monasztirt...

Szófia. A félhivatalos »Echo de Bulgarie« ezt írja Monasztirtól: Ellenségeink szokásukhoz híven ismét fölfújják szegényes sikerüket, hogy nagy diadalnak mutathassák be. Monasztir elvesztésének azonban katonai szempontból semmiféle káros következményei sincsen rájuk nézve. A bolgár közvéleményt azonban néha nem lepte meg, mégis élénk fájda-

lommal föltötte el. Fájdalmunkat csillapítja azonban az a reménység, hogy nemsokára végleges boszút állhatunk a betolakodókra, akik bemooskolták nemzeti törekvéseink szentségét.

Francia foglалás

Görögországban.

Rotterdam. A Reuter-ügynökség jelentéi Athénből: Délután két óra tíz perckor francia tengereszek a peloponézusi pályaudvart megszállták.

Amsterdam. Ideérkezett athéni távirat szerint Görögországban a kormány bukása várható, ha vonatkoznak kiadni az antánt által követelt hadiszereket.

Az angolok is megkezdték a bójót.

Rotterdam. Londonból jelentik: Az alsóház étkezési bizottsága elhatározta, hogy a jövő héttől kezdve az alsóház étkezőiben csak vegetáriánus ételeket szolgálhatnak föl. A londoni és északi vasúttársaság elrendelte, hogy hálózatának minden vasuti vendéglőjében csak vegetáriánus konyhát rendezhetnek be.

Elsülyedt a legnagyobb

angol gőzös 200 emberrel.

Lugano. A „Britannic” nevű gőzös Kea-sziget mellett történt elsülyedését tegnap jelentették. Ujabb athéni és londoni hírek szerint a Britannic a legnagyobb angol hajó volt, 48.150 tonnátartalommal. A múlt évben építették, 300 méter hosszú, szélessége 30 méter, sebessége 23 csomó volt. A második robbanás után a parancsnok zátonyra akarta vinni a hajót, amely azonban ötven perc múltán elsülyedt. Amikor a hajó veszedelembé jutott, a parancsnok szikratávirón segítséget kért. Kératsiniból el is indult egy torpedónaszád, a második szikratáviró-jelentés azonban visszavonta a segélykérést. Ennek a jelentésnek a küldője alighanem egy buvárhajó volt. Az áldozatok száma mintegy kétszáz.

(Kea-szigete az Aegei-tengerben fekvő Kykladok szigetcsoporthoz tartozik. A kis sziget mintegy husz kilométernyire fekszik az attikai félszigettől délkeleti irányban. A csatorna, amely a szigetet Görögországtól elválasztja, főforgalmi útja a Földközi-tenger nyugati medencéjéből Szalonikiba, Konstantinápolyba és a Fekete-tengerbe irányuló hajózásnak. Magának a kis szigetnek gazdasági jelentősége nincs. Szerk.)

Amsterdam. November 18-iki angol jelentés szerint a Styliani nevű 13.600 tonnás görög gőzöst elsülyesztették.

Rotterdam. Londonból jelentik: A Tra-warpach nevű 4199 tonnás angol gőzös elsülyedt.

A Deutschland csakugyan elindult.

Köln. Newyorki jelentés szerint a Deutschland német buvárhajó König kapitány parancsnoksága alatt a késő esti órákban futott ki a kikötőből több amerikai őrnaszád kíséretében. A Deutschland aránylag kis utat tett meg a víz felszínén, azután pedig a tenger alá bukva, folytatta útját hazafelé. A lapok megállapítják, hogy a német buvárhajó ezúttal igen kedvező körülmények között indult el és rakományai nikkelből, más ércekből és nyers gummianyagokból áll. Hír szerint az amerikai vizeken kívül a Deutschland kifutásakor több angol és két francia cirkáló végzett megfigyelő szolgálatot. A buvárhajó elindulása előtt König kapitány köszönetet mondott az amerikai hatóságoknak előzékeny magatartásukért és a szivélyes fogadtatásért.

Éjjel érkezett jelentések.

A német nagyvezérkar

éjjeli jelentése.

Berlin. (Wolf-jelentés.) A Somme vidékén nincs jelentős esemény.

Csapataink elérték az Olt folyót, Mackensen hadcsoportjának haderői több helyen átkeltek a Dunán.

Orosz-román front.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 24. A főhadiszállás jelenti:

József főherceg vezérezredes arcvonala: Orsovától keletre osztrák-magyar és német csapatok az ellenséget visszavetették. Tarn Severin is birtokunkban van. Krajován keresztül vonuló haderőnk elérték az Olt-folyót. Rimmik-Valcea területén az ellenség épp úgy, mint eddig, igen szívósan ellenáll.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg arcvonala: Popelak repülőhadnagynak, akit Brodytól északra végzett földérítő útján három orosz harci repülő megtámadott, támadóit megfutamította és kényszerítette őket, hogy saját vonalaik mögött zuhanó repüléssel leszálljanak.

Höfer, altábornagy.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 24. A német főhadiszállás jelenti:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg arcvonala: Nem volt nagyobb harci tevékenység.

József főherceg vezérezredes hadsereg arcvonala: Az oláh síkságon Falkenhayn gyalogsági tábornok csapatai az Olthoz közelednek. Románia nyugati szögletében megtört az ellenállása. Orsovát és Turnseverint elfoglaltuk.

Ludendorff,
első főszállásmeister.

Bolgár jelentés.

Szófia. A bolgár vezérkar jelenti: Dobrudzsában számbeli túlsúlyban levő ellenséges haderők közeledtek állásainkhoz, de tüzéségünk tüze visszaverte őket.

A Duna-mentén Szilisztriánál, Tutrakánál, Ruszcsuknál tüzéségi párbaj. Gegen, Orohovó, Lom és Viddin táján csapataink a Duna szigeteket megszállták.

Kampolungot és Sinaját föladják a románok.

Lugano. A „Corriere” bucaresti jelentése szerint Kampolungot és Sinaját a román vezérkar föladja. A visszavonulás már meg is kezdődött, mert a két város az ellenséges tüzéség tüzkörletébe esik.

Hivatalos jelentés a balkáni frontról.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 24. A főhadiszállás jelenti:

A cs. és kir. csapatok körletében a helyzet változatlan.

Höfer, altábornagy.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 24. A német nagy főhadiszállás jelenti:

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: A dobrudzsai arcvonal jobbszárnyán bolgár csapatok előtöréssel állásaink előteréből visszavetették az orosz erőket. A hadsereg más pontjain is harci érintkezés áll fenn. A Duna mentén harcok.

Macedóniai harcvonal: A Presbától és a Cserna között több helyen erős tüzéségi tüz. Az ellenségnek Monastirtól északnyugatra és Makovónál intézett részleges előretörései megghiusultak.

Ludendorff,
első főszállásmeister.

Stürmer megbukott.

Pétervár. Trepov államtitkár és a közlekedés vezetőjét miniszterelnökké nevezték ki. Stürmer, az eddigi miniszterelnök és külügyminiszter a császári ház főkamaraosa lesz és továbbra is tagja marad a birodalmi tanácsnak. A dumát december másodikáig elnapolták.

Merényletterv

az athéni orosz követ ellen.

Páris. Athéni jelentés szerint Demidov herceg orosz követ ellen Larisszából Athénbe utaztában a görög tartalékosok rálöttek. Egy golyó sem talált. Hír van arról is, hogy vonatja ellen is kíséreltek meg merényletet, de az is eredménytelen maradt.

Ujabb zavargások Athénben.

Genf. Athéni jelentés szerint újabb zavargások voltak Athénben. A francia matrózok föltüzött bajonettel füstölták meg az utcákat. A tüntetést az egyetemi ifjuság kezdte, este valóságos ütközetek voltak. A francia csapatoknak a semleges zónára való elszállítása megkezdődött.

Követeink Konstantin

királynál.

Lugano. Az olasz lapok athéni jelentései szerint a központi hatalmak követei egyenként jelentek meg Konstantin királynál elszállitásuk előtt bucsukihallgatáson. A király sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy Görögország semlegessége dacára és az ő akarata ellenére ilyen helyzet állott elő.

Hivatalos jelentés

az olasz frontról.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 24. A főhadiszállás jelenti:

Miután az utóbbi hetek igen kedvezőtlen időjárásai viszonyai megjavultak, a tüzéségi harc több szakaszon, különösen a Karszt-fensíkon újból megkezdődött, anélkül azonban, hogy eddig nagyobb hevesítésre emelkedett volna.

Höfer, altábornagy.

Osztrák-olaszok az olasz hadseregben.

Milanó. Tegnap újabb 1600 olasz anyanyelvű osztrák állampolgár érkezett orosz hadifogságból Olaszországba. Ezek orosz egyenruhában harcolnak saját hazájuk ellen.

Nyugati harctér.

(A miniszterelnöki sajtóirodától)
Budapest, november 24. A német nagy főhadiszállás jelenti:

Albert württembergi herceg vezértábornagy arcvonala: Az Ypern és Wyschaete-hajlásban a tüzérségi tevékenység időnkint feléledt.

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Az Ancrétól északra délután erős tüzelés kezdődött, amely a déli partra is áttért. Az angolok több támadást indítottak, amelyek sehol sem érték el állásainkat s nagy veszteségük mellett legnagyobb részét már zárótűzünkben oltották össze. A St.-Pierre Vaast erdőben és a Sommetól délre Chaulnes vidékéig a látásra kedvező időben heves tüzérségi harc folyt.

Ludendorff,
elsőfőszállás-mester.

Angol diktatura

Oroszországban.

Stockholm. Az orosz határról jelentik, hogy az angol követ és az orosz kormány közt a viszony ismét elhidegült, mert a dumában erősen támadták a kormányt, hogy Oroszország céltalan háborút folytat Anglia miatt. Az angol nagykövet, Buchanan, aki az egész háború folyamán a dumát saját eszközének tekintette és céljaira föl is használta, széleskörű agitációt kezdett a дума tagjai körében az angol kémek által összegyűjtött anyagok alapján Stürmer és az orosz kormány ellen s kijelentette, hogy kompromittálni fogja őket. Az angol követ közölte Stürmerrel, hogy a дума ülésén fölvevett hivatalos gyorsírói jegyzeteknek nem hisz és ezért saját gyorsíróját küldi a дума üléseire. Azt is követelte az angol követ, hogy az angol lapok tudósításait mentesítsék a cenzura alól.

Ki sülyesztette el a *Britanicot*?

Berlin. Az angol alsóházban a *Britanic* állítólag német tengeralattjáró által történt elsülyesztését, mint embertelen brutalitást és a nemzetközi jogellenes cselekedetet állítják oda. Ezzel szemben megállapították, hogy a *Britanicot* nem német buvárhajó sülyesztette el.

A tengerészeti parancsnokság.

Amerika Anglia ellen?

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenti Washingtonból:

Jó forrásból szerzett értesülés szerint a kormány egy idő óta el van készülve készülvén arra, hogy igénybe vegye Angliával szemben a kongresszus által is jóváhagyott megtorló külkereskedelmi intézkedéseket. Még csak Wilson elnök rendelkezése szükségessé, hogy ezek a megtorló intézkedések életbe lépjenek.

Ferenc József a ravatalon.

Amilyen lármás, színes élet hullámozik Bécs utcáin, éppen oly komor, gyászos csöndesség borul Schönbrunnra, mint Bécsből jelentik. Bécs csöndesség, halotti némaság a környéken. A bécsi rendőrség közgei azonban szép számmal vannak képviselve, minden husz-harminc lépésre egy-egy rendőr látható. A kastély hatalmas udvarán nagy sürgés-forgás. Lakájok, díszruhás Burg-csendőrök és a várta kis sereg. Lovas futárok állnak utrakészen. Fekete ruhába öltözött udvari hivatalnokok osztogatják a főudvarnagy rendelkezéseit. És minden szinte kriptaszerű csöndben történik.

A megboldogult királyt tábornagyi uniformisba öltöztették és ma éjszaka a nagy fogadóteremben díszes ravatalra helyezték. Valójában tehát csak most tették ravatalra Ferenc Józsefet. A balszomszomszomszaga csüörtökön ment végbe és őfelsége szívét egy faragványos ezüstszerlegben helyezték el. A szerlegyet viszont a koporsóba fogják elhelyezni.

Nagy vonásokban már megtörtént a temetés lefolyásának megállapítása, mely ősrégi spanyol mintára, minden pontjában az utolsó király temetéséhez hiven fog megtörténni.

A temetés cerimóniája.

Bécs. A főudvarmesteri hivatalban és az udvari főcerimóniahivatalban a temetésre vonatkozólag a következő fölvilágosítást adták.

Fiksz elhatározás még nem történt a temetést illetőleg. Ebben a kérdésben egyedül Károly császár és király dönt, ő azonban még el nem olvashatta a Montenuovo herceg által eléje terjesztett tervezetet. A főudvarmesteri és főcerimóniahivatal ugyanis a temetés részleteit írásban terjesztette Montenuovo herceg útján az új uralkodó elé. Ez az írás tizennégy gépelt oldal. Ezt természetesen még nem tanulmányozhatta át Károly király és így még nem is határozott.

A főudvarmesteri hivatal előterjesztése szerint a temetés a jövő csütörtökön lesz. Az eddigi tervek szerint a holttest hétfőig, 27-ig a schönbrunni kastély hálószobájában marad. Föl sem ravatalozzák, még ideiglenesen sem. Természetesen ez idő alatt senkit hozzá be nem bocsátanak. Huszonhetedikén, valószínűleg éjszaka, szállítják majd csak át a Burgba. Erre azért van szükség, mert igen sok időt vesz igénybe a temetést megelőző ezerféle intézkedés. A Hofburgban a holttestet ezek szerint valószínűleg kedden, 28-án fogják nagy gyászpompával fölravatalozni; a temetés pedig csütörtökön, november 30-án lesz és pedig ünneppélyes gyászmenetben átviszik a Burgból a holttestet előbb az István-templomba, ott becsentelik és csak azután viszik a kapucinusoknak az István-templommal szemben lévő sirboltjába.

A közvetlen menetben kizárólag csak udvari emberek és a családtagok vehetnek részt. Éppen ezért a főudvarmesteri hivatal elutasította a lengyel komiténak a kérését, hogy a független Lengyelország megteremtéséért hálás lengyelek a temetési menetben küldöttséggel képviseltesék magukat. A főudvarmesteri hivatalban szerzett értesülés szerint a lengyel küldöttség azért meg sem hiányzik majd a temetésről: a templomban fog helyet foglalni. Az István-templomból, a becsentelés után, a koporsót átviszik a kapucinusok templomába. Itt vesz végső búcsút a halottól a család. A sirboltba csak Montenuovo herceg főudvarmester kíséri le.

A temetésnek egyéb külsőségeit még nem állapították meg, de egészen természetes, hogy azt a habsburgi ház szigorú cerimónia-szabályainak pontos betartásával fogják elvégezni.

Széchen gróf udvarnagy a temetésről.

Bécs. Széchen Miklós gróf udvarnagy a temetés részleteiről nyilatkozott egy újságíróknak. Kijelentette, hogy a temetési programot illetőleg minden pontban megtörtént a megállapodás. Gondoskodtak arról, hogy az uralkodó végső tisztességén az apostoli királyi jelleg abszolút kifejezésre jusson. Gondoskodás történt arról is, hogy a címerek és méltóságok elhelyezése körül semmi sérelem ne essék. A koronázást illetőleg azt mondta az udvarnagy, hogy fix dátummal nem szolgálhat, de több mint bizonyos, hogy IV. Károly királyt december utolsó hetében fogják megkoronázni.

Magyarországból ment az első koszoru.

Bécs. Az első koszoru a király koporsójára, Magyarországból érkezett. Az Egyetemek Körház-Egyesülete küldte legfelsőbb védnökének, aki tizennyolc esztendeje állt az egyesület élén. Amikor az egyesület kiküldöttje szeria este a Burgban a szertartási hivatalban jelentkezett vele, kiderült, hogy ez az első koszoru, ami jött és még nem is történt intézkedés a koszoruk dolgában. Egyelőre a Burghauptmanschaft vette át az óriási élővirágból és babérból készült megemlékezést és ma reggel jelentést tettek a királynak. Az első koszoru magyar volt, a második szintén, Lónyay grófnéé.

Vilmos császár szerdán érkezik Bécsbe.

Bécs. Vilmos császár szerdán, vagy csütörtökön érkezik fényes kíséretével Bécsbe. Vele érkeznek a bajor, szász és württembergi királyok, továbbá Hindenburg vezértábornagy és Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár. Hétfőn érkezik Bécsbe Ferdinánd bolgár király Radoszlavov miniszterelnökkel, valamint Enver pasa, aki a török szultánt képviseli. Ferenc Ferdinánd árvái már megérkeztek Bécsbe és megjött Trani grófné is, néhai Erzsébet királyné nővére.

A német császárné is jelen lesz a temetésen

Berlin. A császárné azon óhajlásának adott kifejezést, hogy Ferenc József végtisztességén szeretne jelen lenni és szeretné ezekben a nehéz órákban Zita királynét támogatni. Valószínű, hogy a császárné a napokban Bécsbe érkezik.

A külföld részvéte.

Stockholm. A királyné főkamarausa útján részvétét fejezte ki az osztrák-magyar követéségen Ferenc József elhunyt alkalmából.

Krisztiania. Ferenc József elhunyt alkalmából három hétre udvari gyászt rendeltek el.

Kopenhága. Ferenc József halála alkalmából elrendelték, hogy a dán hadsereg — amelynek az elhunyt uralkodó tábornoka volt — tisztjei és altisztjei november 24-től december 1-ig gyászszalagot viseljenek.

München. Lajos bajor király ma hadparancsot intézett a bajor hadsereghez, ebben Ferenc József császár és király elhalálozását jelenti be és intézkedik a haderő gyászának kérdésében is.

Belgium és Montenegró is gyászol.

Bécs. Belgium egész területén — mint Brüsszelből jelentik — Ferenc József halálának

616
GÁZ- izzótestek és ivergek Invert-
és Auer-égőkre a legjobb
minőségben kaphatók
FONYÓ SOMA
világítási üzletében, Kölcsey-utca 4. Telefon 165

hirére a fő kormányzó parancsára minden lohogót félárborca enesztettek. A fő kormányzó és az egyes ügyosztályok vezetői részvétüket fejezték ki báró Franckenstein követségi tanácsosnak, a fő kormányzóság osztrák magyar biztosának. Cettinje város községi képviselő-testülete ma megjelent a császári és királyi katonai fő kormányzónál és kifejezte az egész ország részvétét a nagy uralkodó halálán, aki iránt az egész nép a legnagyobb hálával és örökké tartó tisztelettel viseltetik. Hasonló részvétnyilatkozatok érkeztek Montenegrónak minden részéből, nemzetiségi és vallási különbség nélkül.

A pápa a király haláláról.

Zürich. A spanyol vatikáni követ szerdán reggel Madridból értesült I. Ferenc József haláláról, nyomban értesítette a pápát, aki elrendelte, hogy a sixtusi kápolnában imát mondjanak a királyért. Hir szerint a pápa saját kezűleg írt levelet küld Károly királyhoz.

A francia lapok Ferenc Józsefről.

Bern. A francia lapok terjedelmes visszaemlékezést írnak Ferenc József halála alkalmából. Életrajzát is közlik és néhány lap az arcképét is hozza. Károly királlyal is foglalkoznak a francia lapok. Egyedül a „Journal“ merészkedik arra, hogy elismerő szavakkal írjon a megboldogultról és azt írja, hogy kiválóságai és köteles szorgalma oka annak, hogy népeinek törhetetlen szeretete vette körül. A lapok általában még azt is felhozzák, hogy az elhunyt király is oka a háborúnak.

A parlament gyászülése.

Budapest. A Házat hétfőn délelőtt 10 órára ülésre hívják egybe. Szász Károly titkos tanácsos, a képviselőház alelnöke az elparentáló ülés lefolyásáról ezeket mondta:

— Az ülés lefolyása még nincs véglegesen megállapítva. Szombat délután öt órára ebben a dologban értekezletet hívtam egybe, amelyen az elnökség, a kormány tagjai és a pártvezérek vesznek részt. Itt fogjuk megállapítani a parentáló ülés rendjét. A képviselőház hétfői ülésén megnyitó beszédemben én parentálom el őfelségét, egyben javaslatot teszek aziránt, hogy a Ház miképpen fejezze ki gyászát és részvétét. Azt hiszem, hogy az ülésen a parlament valamennyi tagja jelen lehet, mert a miniszterelnök ur a szokásos módon intézkedett a katonaképviselők szabadságolása iránt. Lehetséges, hogy a képviselőház nemcsak hétfőn tart ülést, hanem a jövő hét más napján is, ha a temetéssel kapcsolatos intézkedések ezt kívánják.

Az Akadémia gyászülése.

Budapest. A Magyar Tudományos Akadémia ma délelőtt Berzeviczy Albert elnöklésével őfelsége halála alkalmából gyászülést tartott. A megboldogult királyról Berzeviczy Albert emlékezett meg és megemlékezett, hogy amikor három hónappal ezelőtt audiencián jelent meg előtte, olyan viruló szímben találta, hogy a fölötti örömeinek és annak a reményének adott kifejezést, hogy a gondviselés még sokáig megtartja népe igaz örömeire. Őfelsége kézlegyintés után így felelt:

— Kérem, én nagyon öreg ember vagyok, nem sokáig élhetek, de legyenek nyugodtak, utódom derék, jeles ifju, benne örömöm telik, benne bizhatnak.

A király hagyatéka.

Bécs. Mint megbízható forrásból közlik, I. Ferenc József Mária Valéria főhercegnőnek hagyta Ischlé, Gizella főhercegnőnek pedig a Korfu-sziget eladásából befolyó vételárat.

Bécs. A király végrendeletének abban a részében, amelyet nem publikáltak, a király tekintélyes összeget hagyott két udvari komornyikjának, Kertlernek és Schembauernek, továbbá megemlékezett borbélyáról, szakácsáról és mindazokról, akik személye körül szolgálatot teljesítettek.

Bécs. A megboldogult király végrendelete 1914-ben kelt és számos oldalra terjed. A végrendeletet őfelsége Ferenc Ferdinánd trónörökös halála után megváltoztatta. A hagyaték készpénzből, értékpapirokból, ingatlanokból és nagyértékű mügyüjteményből áll. Őfelsége bőkezűen gondoskodott leányairól, Mária Valéria és Gizella főhercegnőszonyokról, valamint unokájáról, Windischgraetz hercegnőről. Vejei részére is hagyományozott, valamint gazdag ajándékokat és értékes emléktárgyakat hagyományozott az udvari emberek részére.

Bécs. Őfelsége két belső szolgálója, Kertler és Schembauer részére egyenként negyedmillió koronát hagyományozott.

Nem hozzák nyilvánosságra a király végrendeletét.

Bécs. Az a hír, hogy Ferenc József császár és király végrendeletét egész terjedelmében nyilvánosságra hozzák, valószínű és félreértésen alapulhat. A főudvarmesteri hivatal azokat a részeket, melyek nyilvánosságra hozhatók voltak, már közölte a nyilvánossággal.

A király utolsó arcképe.

Bécs. Masch bécsi festő a múlt héten kezdte meg őfelsége arcképének festését. A király csak egyszer, szombaton ült a művésznél, hétfőn már annyira rosszul érezte magát, hogy nem tudott ülni.

Az új éra.

Berendezkedések és koronázási előkészületek.

Nincs nagy jelentősége a hírek, mely ma éjszaka utolsónak érkeznek az új királyról, de emberileg nagyon jól eső. Montenuovo herceget, a halott király főudvarmesterét már tegnap elparentálták a lapok, mint bukkot embert és ebben a hírből senki nem kételkedett. A királyokkal nemcsak az ősidőkben temették el a legkedvesebb szolgálójukat, úgy szokás ez most is. A régi urral elmennek a régi szolgák és az új ur új kegyelmeiket hoz magával. Annál meglepőbb, hogy Károly király Montenuovo herceget ma megerősítette első főudvarmesteri állásában — Berchtold számára egy második főudvarmesteri állást csináltak — s megerősítette Paar és Bolfras főhadsegédekét is, e két hűséges — nálunk egyébként nem igen népszerű — emberét Ferenc Józsefnek. A kegyeletnek és tapintatnak olyan finom megnyilatkozása ez, a mi még királyoknál se minden napon.

A trónváltás egyébként, mint a jelek mutatják, a legteljesebb rendben, simán, zökkenés nélkül fog menni. A vele kapcsolatos dolgokról következő híreink szólnak.

Rendkívüli megbízatással . . .

Berlin. (Wolf-üzentés.) Mint értesülünk, Wedal-Botho gróf követet bécsi császári nagyköveté szemelték ki rendkívüli megbízatással.

Az új király és az országgyűlés.

Budapest. A képviselőház hétfői ülésének egy napirendi pontja bizonyos: az országos részvét kellően impozáns kifejezésre hozatala. A többi attól függ, hogy a kormány lép-e fel kezdeményezőleg és milyen irányban? Az új király trónralépését az országgyűléssel tudatni kell. Ez közjogi elv és alkotmányunkból folyó követelmény. Nem pótolhatja ezt, mint ellenzéki politikusok körében vallják, a már megjelent és Ausztriának éppen úgy, mint nekünk is szóló manifesztum, mert király és országgyűlés közvetlenül érintkezik egymással. De nem pótolhatja az állásában újból megerősített kormány elnökének a nyílt ülésen történő egyszerű szóbeli közlése sem, mert még a kormányt állásában meghagyó felségtényt is írásban kell az országgyűlés tudomására hozni. Azzal, hogy ez már félhivatalos tudósítás formájában megjelent, avagy ha éppen a hivatalos lapban jelenik is meg, nincs meg az alkotmányjogilag kifogástalan megoldás, mert e mellett külön leirat

intézendő az országgyűléshez — éppen úgy, mint ahogy, ha egy új kormányt nevez ki a Felsőház, e kinevezés a hivatalos lapban való megjelenésén kívül külön leiratban szokott az országgyűléssel közölni.

A trónváltás és a kormány megerősítésének bejelentésétől függ tehát az ülés további folyama. Az ellenzék egy része ugyan azt a nézetet vallja, hogy túl skrupulózusan nem kell most venni mindent és ha itt-ott közjogi vagy más szempontból talán hibáknak tekinthető jelenségek is merülnének fel, azok észrevételéből, vagy éppen kommentálásából szükségtelen félreértések is felmerülnének. Az ellenzéknek egy másik része — nem osztja ezt a nézetet.

Mindenesetre tárgya lesz a hétfői ülésnek új uralkodónk megfelelő üdvözlése is, ha a trónváltás ténye bármiféle hivatalos formában szóba kerül.

Nincs kizárva végül, hogy ellenzéki részről kellő formában szóhabozzák az egész nemzet kívánságát a koronázás mielőbbi megtörténe nézve és talán egy és más kívánságot az uralkodó által elfogadandó és törvénybe cikelyezendő hitlevél alkotmányjogilag fontos tartalmát illetőleg.

Budapest. Az új király első érintkezése az országgyűléssel már a legközelebbi napokban megtörténik. A király ugyanis értesíteni fogja a képviselőházat, hogy a reá szállott trónt elfogadja. Most még nincs megállapítva, hogy ez milyen formában fog történni, az ellenzéki pártok azonban remélik, hogy nem egyszerű miniszterelnöki bejelentéssel, hanem az új királynak az országgyűléshez intézendő legfelsőbb kéziratával.

Tisza a koronázási hitlevélről.

Budapest. Tisza István gróf miniszterelnök ma este megjelent a munkapártban és megilletődött szavakkal emlékezett meg Ferenc József királyról. Közölte ezután, hogy a még decemberben megejtendő koronázást megelőző országgyűlés a koronázással összefüggő ügyeket fog tárgyalni és megszövegezi a koronázási hitlevelet. Ezután letárgyalja az indemnitást és egy lejáráó kereskedelmi szerződést fog meghosszabbítani.

Audiencián.

Bécs. Károly király ma kihallgatáson fogadta Schwarzenau báró osztrák minisztert és Fockstein Oszkárt, az osztrák közéleti-művészeti hivatal vezetőjét.

Bécs. Windischgrätz herceg, az osztrák urakháza elnöke fölkérte Körber Ernő miniszterelnököt, hogy amint Sylvester ráchsrati elnöknek, úgy neki is eszközöljön ki audienciát a királynál. Valószínű, hogy Windischgrätz herceget a közeli napokban már fogadni fogja a király.

Uj érmeek.

Budapest. Jagközlebb új érmeeket vernek és új papírpénzeket nyomtatnak, amelyeken Károly király mása lesz, a régi — mostani — pénzek egy ideig érvényben maradnak.

Megmaradtak a régi udvari méltóságok.

Bécs. Károly király Montenuovo herceg főudvarmestert megerősítette állásában és első főudvarmesterré nevezte ki, a Szent István-rend nagykeresztjéhez a gyémántokat adományozta neki. Paar és Bolfras főhadsegédek szintén megerősítette állásaikban Károly király. Berchtold Lipót grófit második főudvarmesterré nevezi ki a király. (Ilyen állás eddig nem volt az udvarnál.)

Zita királyné udvartartása.

Bécs. Zita királyné főudvarmesternője Thun grófnő lesz.

A német császárné és Zita királynő táviratváltása.

Berlin. A »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« jelenti: Viktória Augusztá császárné a következő táviratot intézte Zita magyar királynéhoz:

»A megpróbáltatásnak ebben a nehéz órájában szükségét érzem annak, hogy elmondjam, milyen benső részvétet érzek Felségeddel és Ausztria-Magyarország népével szemben Felséged nagybátyjának, Ferenc József császárnak és királynak halálán. Szívélyes barátság kötött össze velem életem folyamán. Hűséges tisztelettel fogom őrizni emlékét. Felségedre nagy kötelességek várnak, amelyeknek teljesítése különösen ebben a borzalmas háborús időben nagyon próbára teszi majd Felséged erejét. A Mindenható adjon erőt és bőséges áldást ehhez.

Viktória Augusztá.

Erre a táviratra Zita királyné a következőket válaszolta:

»Mélyen meghatva a részvétnek azoktól a rendkívül meleg és szíves szavaitól, amelyeket Felséged kegyes volt mélyen szeretett nagybátyámnak, Ferenc József császárnak és királynak elhunytával hozzám intézni, kérem Felségedet, fogadja szívem mélyéből jövő köszönetemet. A megpróbáltatásnak ebben a nehéz órájában kérem Felségedet, hogy azt a barátságot, amelyből Istenben boldogult nagybátyámnak oly nagymértékben juttatott ruházta át reám és családomra. Isten legyen velünk tovább is a megpróbáltatásnak ezekben a nehéz napjaiban.

Zita.

V. magyar hadikölcsön hivatalos jegyzési helye: Szegedi Takarékszövetkezet és Hitel Részvénytársaság, Széchenyi-tér 2. és Vár-utca 7. szám, sarok. (A főpostával szemben.)

Friss pácolt halak megérkeztek.

Legjobb tea-rum, likőrök és cognac, továbbá asztali és pecsenyeborok, pezsgők legolcsóbban beszerezhetők:

GLÜCK LIPÓT csemege-üzletében, KELEMEN-UTCA.

Legjobb cukorka és csokoládé-bonbonok nagy választékban

A béketárgyalások még mindig csak a levegőben vannak.

A hír például azt mondta, hogy a cáre vicsek beteg s diplomáciai jegyzékekkel, a semlegesek kerülő útján hívták a betegágyához Israel tanárt. Azután azt mondta a hír, hogy Israel, német létére megtagadta a kívánság teljesítését. Megint azt mondta a hír, hogy akkor a német császár megparancsolta Israelnek, hogy de csak menjen elő, ahova hívták. A hír szerint erre Israel tanár Svédországon át el is utazott Oroszországba. Mikor azután már ilyen szépen elrendezve mind együtt volt a hír, akkor Israel tanár kijelenti, hogy az egész kitalálásból egy árva szó nem sok, de annyi sem igaz.

Ahogy így megy ez kicsiben, így megy nagyban is. A hírek a békét is így utazgatják a beteg háborúhoz, mint Israel a beteg cáre vicsekhez s a vége a dalnak az, hogy a béke nem utazik s a háború azt hirdeti magáról, hogy ő nem beteg, sőt ellenkezőleg, emberfogyasztás tekintetében igen jó étvágya van neki is. De a békehírek azért csak szállnak, röpdösnek, mint a galambok, amiket Noé kieresztett a bárkából s várta, hogy melyik jön vissza a pálmalevéllel. Noéhoz végre valahára visszatért egy s bizonyára valamikor a háborúnak is csak végének kell szakadnia, mert az csak a mesebeli két oroszánokkal történt meg, hogy addig ették egymást, hogy utoljára az egyikből sem maradt semmi. De hol van még az a békegalamb, a valóságos, a nem kitémőtt s nem preparált példány? Eddig sehol. Amik röpdösnek, azok inkább kacskák, mint galambok. Leginkább a semleges államokból röppennek föl, kerüngenek egy kicsit, azután leesnek a levegőből — így van ez a galamblovász-versenyeken is.

Való, hogy a semleges államokból egyre több békehir érkezik. Jobban mondván, olyan hírek, hogy az illető állam elérkezettnek látta az időt, hogy lépéseket tegyen a béke érdekében. Erre bizonyára van okuk. A világháború a harmadik esztendőjében már nemcsak a harcban álló nemzeteket nyomja, hanem érezteti a hatását a semleges államok életében is. Ha a világ kocsijából kiesett a tengely, akkor azt valamennyien megérzik, akik csak a kocsi ülnek. A semleges államok nem hadakoznak, nem veszítenek életben és nem érzik a pusztulást, de az állami és az egyéni lét minden egyéb vonatkozásában a háború nekik is baj és gond. A föld vérkeringése bennül meg s amely vér el nem folyt, az megolvad. Jönnek hát most már, mikor a bajt maguk is érzik, a semleges államok s röppentik föl a békegalambokat. Azonban mind csak hír; hír és semmi egyéb. Legföljebb jóakaratu puhatolozások, hogy kérem, ha talán nem lennének alkalmatlanok, ... talán szolgálhatnánk valamely közbevető indítvánnyal.

De senki sem mondja nekik, hogy nem alkalmatlanok, tehát csak tessék közbevetni és közbevetni azt a bizonyos indítványt. Senki sem kér tőlük semmit. Hatalmuk pedig — az európai semleges országok a nagy harcolókhöz képest kicsinyek — nincs ahhoz, hogy a kéréssel tovább menni menének, vagy hogy ez lehetséges volna. A többi földrés országai közül csak kettő számítanak: Japán és az amerikai csillagos lobogó. Japán a keleti alamu-szi macska, amelyek úgy is jó, ha az orosz olyan gazdag, hogy fizethet neki az agyukért s a municiókért s úgy is jó lesz, ha megverik Oroszországot s néhány évtizedre nem kell neki tőle félnie. Amerika pedig, az megint szolgál egy hírrel, hogy karácsonyra megkezd a békeakciót, közben pedig szállítja a municiót az ántántnak. Eddig a szegény nép vándorolt be Amerikába, most az arany olvasatlan millárdjai vándorolnak hozzá. Ugy, hogy már Amerikában azt fejtegetik: megmarad-e az aranynak a mai értéke a földön, ha mind a miénk lesz? S Amerika, hevervén az aranyhegyeken, karácsonyra megígéri a békeakciót. Már csak így hírből, szépen megfogalmazott hegedűszóban. Miért kell neki karácsonyig várnia? Talán a Jézuskát várja? A Jézuska itt

volt tavaly karácsonykor, meg tavalyelőtt karácsonykor is. Amerika azonban még nem adott el mindent az emberölés szerszámaiból s még nem söpört be minden véres aranyat, meg kell várnia tehát a harmadik Jézust — más-különben elromlik az üzlet.

A legújabb gazdátlan békehírek különben a következők:

Megerett az idő a békére . . .

München. A »Münchener Neueste Nachrichten« közli azt a cikket, amelyben a »New-York Times«, az a legangolabb amerikai lap annak a teóriának a védelmére kél, hogy megerett az idő a békére és még inkább azt a körülményt, hogy a Reuter London számára minden ellentmondás nélkül hosszú kivonatot küldött ebből a békecikkből, igen nagy jelentőségűnek kell tartani. Figyelemreméltó az is, hogy Hollandiában, különösen a pénzügyi körökben az az érzés kapott tulsulyra, hogy bizonyos béketárgyalások vannak a levegőben.

Meg kell említenünk a londoni »Nation« cikket, amelyben Grey legutóbbi beszédében foglalkozik és amelyben kijelenti, hogy a béke-liga alakításával a közeli békekötés legfőbb akadályát el lehet hárítani. A hágai »Nieuwe Courant« jelenti egy londoni levelében, hogy Angliában a békeeszmének nagy visszhangja van. A londoni független munkáspárt hetenkint 150 népgyűlést tart, amelyeken az ellenség megsemmisítéséről való lemondással a béketárgyalások megindítását követelik.

Bern. A »Stampa«-nak jelenti Washingtonból: Wilson lépéseket fog tenni az összes európai nagyhatalmaknál, különösen Németországnál és Angliánál, hogy egyezségi alapot keressen a két háborús csoport között. Grey és Bethmann-Hollweg legutóbbi beszédei alapján föl akarja hívni a két hadviselő csoportot, hogy vizsgálják meg, nem létezik-e valamely kiegyezési lehetőség. Wilson ajánlani fogja, hogy Amerika is részt kér a tervezett világligában, amelynek célja a béke és a nemzetek jogainak biztosítása. A Stampa megjegyzi, hogy nem bizik Wilson kísérletének sikerében, mert a háborús felek katonai és lélektani helyzete nem elég érett ahhoz, hogy Wilson fáradozása sikerrel járjon.

A magyar trónváltás hatása.

Budapest. Bizonyos, hogy a magyar trónváltás nagy mértékben változást idéz elő a most kétfelé tépett Európában és a monarchia megsemmisítésére még éhes ellenségeink közvéleményének hangulatában is Károly király és felséges hitvesének az előttük is általában rokonszenves egyéni auspiciumok között történő trónralépése. Szemben találják magukat egy új királlyal, aki manifesztumában erejének tudatában az egész vérző emberiség érdekében békét óhajt. Ellenségeinknek látnia kell, hogy egy újjászületni kezdő modern magyar és osztrák monarchia áll velük szemben, mely nem kíván mást, mint a jogos boldogulást és ezt a boldogulást más ellenséges államoktól megtagadni nem akarja.

Lugano. Az »Osservatore Romano«, a szentszék lapja méltányolja Ferenc József király vallásos érzéseit és azt mondja, hogy az elhunyt uralkodó szilárd keresztényi hitét mindenkor nemes példaszerelességgel nyilvánította. A lap azzal végzi, hogy utódának kormányra hozza meg a békét népei és az egész emberiség számára.

A belga szociálisták a békéért.

Berlin. A »Le Socialiste Belge« írja a béke lehetőségéről a következőket: Elvitathatatlan, hogy Bethmann-Hollweg és Asquith utóbbi be-

széde lépést jelent a béke felé. A kancellár először jelentette ki, hogy sohasem lehet szó Belgium annektálásáról és hogy kormányja az államok szövetségének híve, amely alkalmas az 1914-iki események megismétlődésének az elhárítására.

Röviden, Németország követeli: a) A keleti határok épségben tartását. b) A mai Orosz-Lengyelországnak Németország és Ausztria-Magyarország fölügyelete alá való helyezését. c) A német gyarmatok visszaadását. d) Nemzetközi békebiróságok alakítását.

Mit akarezzel szemben az ántánt? Akarja a) Belgium helyreállítását és függetlenségét. b) Szerbia helyreállítását és függetlenségét, valamint a Balkánon a viszonyok megszüntetését. c) Legalább is kompromisszumot Elzász-Lotharingiára vonatkozóan. d) Az olasz határok kiigazítását. e) Végrehajtó hatalommal fölrüházott nemzetközi békebiróság létesítését.

Nem látjuk be, miért nem lehetne mindez eredményes tárgyalásokra alkalmas anyag. A gyarmatok kérdése nem megoldhatatlan. Ellenkezőleg. Asquith azt mondta: »Békét akarunk azzal a föltétellel, hogy ez a háború ne legyen hiába a gyöngékre, Európa és a világ szabadságára nézve.« Nekünk hasonlóképpen ez a véleményünk. A vizályoknak döntőbíró-ság útján való megoldása kérdését mindig fontosabbnak tartottuk a határok kiigazításának a kérdésénél.

Az ántánt békeföltételei.

Genf. A „Matin“ és a „Petit Parisien“ közli, hogy az ántánt párisi konferenciáján ezuttal először foglalkoznak az olasz és francia kisebbségnek ama kívánságával, hogy az ántánt békeföltételeit mielőbb nyilvánosságra hozzák.

UJDONSÁGOK.

Európa legkisebb trónörököse.

A fehér újságpapír nap-nap után megtelik a betűtengerrel, mely mind a schönbrunni halotról szól. Első Ferenc Józsefet elparentáltuk, mint nagy királyt, mint bölcs törvényhozót, mint sok fájdalomtól sújtott embert s a gyász feketeségén, a zűzavaron át alig látjuk meg a könnyeket, melyek a kicsiny unokák csodálkozó szemeiből peregnek alá. Nekik nem a király halt meg. A szerető szívü, simogató kezü nagyapa hagyott fel a cirógatással.

Ferenc Józsefet szinte legendás szeretet fűzte a gyermekekhez s nem egyszer olvastunk egy-egy apró meleg történetket, melynek a királyi nagyapa és valamelyik kis főherceg voltak a szereplői.

Legkedvesebb unokája — nem szó szerint — a kis Ottó Ferenc — a kis Ottó Ferenc trónörököse volt, József, Magyarország új trónörököse volt, aki a király halála előtti napon töltötte be életének negyedik esztendejét. Európa legkisebb trónörököse hétfőn látogatóban volt a nagyon súlyosan beteg nagyapánál, akinek virággal kedveskedett. A király hosszasan eljátszogatott a gyerekekkel, akinek a virágért adott is valamit. Egy jó tanácsot, mely talán inkább gyöngéd parancs, azt, hogy egész életében jó barátságban legyen Mária Valéria főhercegnő gyermekeivel. Ezt a jó tanácsot követnie kell a kis trónörökösnek, hiszen a nagyapa szinte végrendelkezésszerűen hagyta rá. És talán neki nem lesz ez olyan nehéz dolog, hiszen belőle is király lesz és egy király azzal barátkozik, akivel neki tetszik.

Öfelsége különben mindennap látni kívánta a kis Ottót a háború alatt. S ahányszor az uralkodó lakosztályába vitték a fiúcskát, mindig egy Zaurek nevü ajtónálló előtt haladt el, aki mindig mélyen meghajolt előtte. A kis főherceg egy napon megkérdezte az öreg királyt:

— Tudsz-e te is olyan szép pukkedlit csinálni, mint Zaurek?

A király nevetett és összecsókolta az apróságot, aki még nem sejtette, hogy a pukkedlítés nem a királyok kenyerere séppen azért királyok ök.

A kis királyfi nevelőnöje, Melissa nővér, egy Budapestről Bécsbe berendelt apáca zirci születésü magyar leány, családi nevén Gubica Mária. Ő beszéli, hogy Ottó főherceg rendkívül gyors észjárású és nagyon gyors felfogású fiúcska. Egyszerűen alatttökéletesen megtanult magyarul, édesanyjával és fenséges atyjával is magyarul beszélget el. A rendet és a tisztaságot nagyon szereti, kis szekrényét, amelyben ruhái és játékszerjei vannak, állandóan egyedül tartja rendben és nagyon vigyáz arra, hogy a ruhák pontosan egymás fölött feküdjenek és a játékok ne legyenek fölfordulva a fiókokban.

A trónörökös imádja szüleit és este, ha lefektetik, imádságot mond, magyarul, amelyben kéri a mindenhatót, hogy felséges atyját, anyját, testvérkéit és rokonait tartsa meg az életnek.

— **Ismét csökkent a város bevétele.** Ma délután a javadalmi bizottság Balogh Károly tanácsnok elnöklésével ülést tartott, melyen Kiss Gyula bizottsági tag indítványára elhatározták, hogy átírják a tanácshoz, gondoskodjék idejében a rézgálic-szükségletéről. Ezután Balogh tanácsnok bemutatja a múlt havi jelentését. Októberben a város bevétele 94.659 korona volt a múlt év októberének 113.152 koronájával szemben. A főbb tételekben csökkent a bevétel: állami bor- és husfogyasztási adóban 10.800 koronával, fogyasztási adópótlékban 3560 koronával, kövezetvám díjban 4128 koronával, hidvámiban 1230 koronával kevesebb. A csökkenés oka az ipar és az őstermelés csökkenése.

— **Megnyílnak a város téli népkonyhái.** Hivatalosan jelentik: A város téli népkonyhái december 1-én megnyílnak: a Vásárhelyi-sugárut 39. sz. a. levő fiatalok foglalkoztató intézetében, a Kossuth Lajos-sugárut 49. sz. a., a Boldogasszony-sugárut 47. sz. a. és a Veresács-utca 46. sz. alatt. Naponta egyféle ételt főznek. Egy adag egy liternyi lesz. Kenyeret a népkonyha az idén nem adhat. Egy adag étel ára 30 fillérben van megállapítva. Aki rászorul a népkonyhai étellemezésre, az jelentkezzen a Vásárhelyi-sugárut 8. sz. a., vagy a Kossuth Lajos-sugárut 34. sz. a., vagy a Vaspálya-utca 22. sz. a., vagy a Korona-utcában lévő rendőrlaktanyák valamelyikében november 28. és 29-én, kedden és szerdán. Itt igazolványt fog kapni, melynek alapján a népkonyha vezetőjei, a fentebb felsorolt helyiségekben november 29. és 30-án, szerdán és csütörtökön délután kiadják a népkonyhajegyet. Egyszerre tíz napra szóló jegyet lehet váltani három korona lefizetése ellenében. A rendőrségtől nyert igazolvány az egész téli időszakra érvényes.

— **Baksa Lajosné köszönete.** Özv. Baksa Lajosné dr.-né ma meglehangú levelet intézett Somogyi Szilveszter dr. polgármesterhez, a melyben köszönetet mond a város tanácsának ura halála alkalmából kifejezett bensőséges, mély részvétért.

Igazgató:
VAS SÁNDOR.

KORZÓ-MOZI.

TELEFON:
Igazgatóság 455.
Pénztár 11-85.

Szombaton és vasárnap

Az arany-sorozat IV-ik filmje.

A SZEPLŐTLEN ASSZONY

(Lady Beatrice házassága)

4 felvonásban.

Az amerikai filmek királya.

A LEGNAGYOBB SZENZÁCIÓ.

Előadások szombaton

5, 7 és 9, vasárnap 2, 1/4, 5, 7 és 9 órakor.

— **Kezdődik a szegedi élelmiszerek összeírása.** Napokkal ezelőtt jelentettük már, hogy alapítványok azok a hírek, melyek szerint a háztartási készleteket, különösen a lisztet elrekvirálják Szegeden a magánháztartásokból. Ezt most a hatóság is köztudomásra hozza azokon a napokban kiragasztandó hirdetőmelyeken, amelyek fölülírja a közönséget, hogy a birtokában levő élelmiszerkészletet a kiküldendő íven jelentse be. A keráskedők is kaphatnak ilyen bejelentő-lapot, nekik is be kell jelenteniük készleteiket. Az összeírás, mint most a polgármesteri hivatal is közli, még nem jelenti a rekvirálást, egyelőre tájékozási céljából történik és célja a további fölhalmozás megakadályozása, aki nem jelenti be pontosan és a valóságnak megfelelően a készletét, azt elkobozzák és szigorúan megbüntetik.

— **Paprika-szenzáció.** Egyik lapíróunkkal együtt mi is közöltük ma reggel budapesti tudósítás alapján, hogy kormányrendelet maximálta a paprika árát és elrendelte az egyes termelőknél felhalmozott paprika-készletek lefoglalását. Ennek az értesülésnek a valószínűsége a múlt heti rendkívül nagy áremelkedés után, melynek folyamán az édes paprika ára 18 koronáról 30 koronára szökött fel, tényleg megvolt és a paprikapiac a hirre nyomban érzékenyen is reagált. Az üzlet a mai nap folyamán megállt, se vételek, se eladások nem történtek, a paprika elbujt, a termelők és kereskedők pedig mindenfelé érdeklődtek, hogy mikor és milyen formában várható a rendelet kibocsátása. Mint jellemző tünetet említjük meg, hogy egyes termelők az őrlés céljából a malmokba beszállított paprikájukat nyomban el akarták vitetni, hogy a rekvirálás ott ne találja. A paprika lévén Szegednek egyik legfontosabb terménye, a hir elsőrangú piaci szenzációvá nőtte ki magát. A nap folyamán mi is érdeklődtünk illetékes helyen a kilátásba helyezett rendelet iránt és azt az értesülést nyertük, hogy a hir, melynek hitelességét a késő éjjeli órákban nem volt módunkban ellenőrizni, a nyilvánosságra került formájában nem felel meg a valóságnak. Ha a paprika ügye az összes többi terményekhez hasonlóan foglalkoztatja is a hatóságokat, idáig a maximálásra vonatkozólag intézkedés nem történt és a rendelet megjelenéséről szóló hir minden valószínűség szerint Budapestről kiindult kontremine-manőver, amelynek célja, hogy a szegedi paprikakészleteket idegen kézbe játssza át, minden bizonnyal nem azért, hogy ezek azután az árakat leszállítsák. A kereskedelmi és iparkamara, amelyhez szintén kérdést intéztünk a paprika-szenzáció ügyében, azt közölte, hogy sem a rendelet megjelenéséről, sem előkészítéséről nincs tudomása és ilyen ügyben a kamarával semmiféle tárgyalás nem volt folyamatban. Ebből tehát az következik, hogy az örömeink korai volt és a paprikauzsorások mai megriadása ok nélkül való. Az örömeért is kár, meg a riadalomért is, hogy indokolt nem volt. Természetes, hogy alapítványok azok a pesti lapokban megjelent hírek is, hogy a paprika áresése következtében sok kereskedő tönkre jutott. Nem jutott senki tönkre, egy kis ijedtségen kívül más kár nem történt. S ha történt volna, vagy történne a jövőben — a paprikát vagon számra fölhalmozó kárárok tragédiáját igazán akkor se síratná meg a közönség.

— **Temetés.** Ma temették el nagy részvét mellett párniczai Párniczky Géza nyugalmazott pénzügyi titkárt. Párniczky Palics-fürdőn halt meg 82 éves korában. Halálát két gyermeke és előkelő rokonsága gyászolja.

— **Hogy a bors?** Vettük a következő sorokat: Szegednek ma nagyon fűszerezett napja volt, paprika-napja és bors-napja. A délelőtt a paprikáé volt, a délután a borsé. Délelőtt öröm volt látni azt az örült futkosást, amit egyik-másik nagy paprikahalmozó yéghez vitt. Csak a paprika ugrált így, nem mert ugorhatnékja volt, hanem mert kergették fölfelé. A délután azonban már a borsé volt, amely tudvaleg kicsiny, de erős. Borzasztó erős, 52 korona erős kilónként. Mint ma nyilvánosságra jutott, így méretű ki a közlelmezési hivatal azt a 19 métermázsas borsot, amit kétségtelenül jószándékkal, de nagyon rossz eredménnyel vásárolt. Míg tudniillik a közlelmezési bors 52 korona, addig a szegedi boltok 40 koronáért adják a bors kilóját. Legalább máig úgy adják, de biztos tudomásom van róla, hogy most már ők is fölemelik legalább 50-re, mert szégyenlik, hogy így elmaradtak a közlelmezési hivaltól. Sőt többet mondok: egyik szegedi kereskedő mostanában kapott ajánlatot egy nagy terménykereskedő cégtől, mely 35 koronáért hajlandó szállítani a bors kilóját. A közlelmezési bors drágaságát csak úgy tudom megmagyarázni, hogy maga a város is ilyen drágán vásárolja. (Aláírás.)

— **Pogány Paula előadása.** A Feministák Szegedi Egyesülete f. hó 26-án, vasárnap délután 5 órakor előadást rendez a kereskedelmi és iparkamara gyűléstermében. Sikertől megnyerni az egyesületnek Pogány Paulát, a budapesti feminista egyesületének titkárát és »A Nők feminista folyóirat társszerkesztőjét.« A nőmozgalom története, kapcsolatban az ifjúsági mozgalmakkal címen tart előadást. Az ifjúság jelenlegi helyzetét a szociális fejlődés okozta jövő társadalmi elhelyezkedését és szociális kötelességeit világítja meg. Fontos, hogy úgy az ifjúság, valamint mindazok, akik a jövő generációnak a kor szellemében való észszerű nevelését áhítozzák, meghallgassák az előadást.

— **Régi aranyékszereket és tört aranyat a legmagasabb áron készpénzért vásárol Brauswetter János cég, Iskola-u. 23.** 859

— **Három helyen árusítják az olcsó marhahúst.** Holnap, szombaton a négy koronás hatósági marhahúst Nógrádi István (a tűzoltó-laktanya mellett), Nagy József (Vaspálya-utca) és Kellér Gyula (Valéria-tér) mészáros árusítja.

— **A Szegedi Hirlap második száma T a m á s** Rezső szerkesztésében vasárnap reggel a következő szenzációs tartalommal jelenik meg: Felmentem, átrendelem, berendelem. Amihez a polgármesternek nincs joga. Dugonics G. m. b. H. A keztyű, az újságíró, meg a kihágási bíróság. Nagy idők, kis emberek. Moziképek Szegedről — Szegednek. Levél a Szegedi Hirlaphoz. A bankok második háborús üzletéve. Az iparcikkek árainak maximálása. Közgazdasági hírek. A szerkesztő üzenetei. A Szegedi Hirlap első száma olyan tetszéssel találkozott a közönség körében, hogy már előre biztosította azt a szimpátiát, amelyet ez a tisztességes törekvésű hetilap meg is érdemel. A Szegedi Hirlap előfizetési ára egész évre 12 korona, egyes szám ára 20 fillér. Kapható a dohánytözsdekben és a rikkancsoknál. A Szegedi Hirlap szerkesztősége a Tisza Lajos-körút 37. sz. alatt van. Telefon 1578.

— **A szolgáló előrement szálláscsinálónak.** A budai királyi várnak ugyszólván legendás alakjává vált Lorenz József, vagy mint általában nevezték: »Lorenz bácsi«, aki a budai udvari várkapolna sekrestyése volt. Mellét a koronás ezüst érdemkereszt és a lateráni nagykereszt díszítette, amelyeket hű szolgálatának negyvenedik évfordulójára kapott. Különös nevezetessége volt az öregnek, hogy a megtévesztésig hasonlított a megboldogult Ferenc Józsefhez, akivel emiatt gyakran összetévesztették. Többször megtörtént, hogy a királyi vár őrsége, azt híven, hogy őfelsége közeledik, olyan tisztelgésben részesítette az öreg Lorenz bácsit, amilyen csak fejedelmeknek jár ki. A király nagyon kedvelte az öreg Lorenzét és gyakran megtörtént, hogy mikor nem ő minisztrált, kérdezősködött utána és érdeklődött állapota felől. Az öreg Lorenz most hatvannyolc éves korában meghalt, három napal a király halála előtt.

— **Alkalmam a pénzszerzésre.** Öreg jó királyunk halála gyászba borította az egész országot, de azért a nemzet gyászöntösből is tovább él, életszerveinek működése egy percre sem szünetelhet. Akik élve maradtak, azoknak gondoskodniuk kell mindenről, ami a nemzet életfentartására szükséges. Egyebek közt arról is, hogy az új király beválthassa proklamációjában tett jószándéku ígéretét: »Mindent meg akarok tenni, hogy a háború borzalmai elmúljanak s újra meg kívánom szerezni népeimnek a béke áldásait, mihelyst azt fegyvereink becsülete s államunk létérdeke megengedi.« Segítsük ebben a történelmi nagy szándékában ifju új királyunkat azzal, hogy mindent adjunk meg, aminek segítségével »fegyvereink becsülete« csorbitatlanul kerülhet ki a háborúból. Hazafiúi kötelesség hadikölcsönt jegyezni, ámde ha ezáltal nem utalunk is erre a kötelességre, csak pusztán a rideg üzleti haszon szemléltetésére szorítokunk, akkor is könnyű pár szóval bebizonyítanunk, hogy saját érdeke ellen vétene bárki, ha az ötödik hadikölcsönre való jegyzést elmulasztaná. Ez manapság a leggyümölcsözőbb tőkebefektetés. A kibocsátás mindakét fajtája a lehető legnagyobb előnyök mellett még bizonyos kedvezményeket is nyújt és úgy a járadék, mint a törlesztéses kötvény jóval fölül kamatoz a hat százalékon s azután maguknak a kötvényeknek háború után mindenféle befektetésre, vállalkozásra, ingatlanok vásárlására, egyáltalán bármifajta fizetések teljesítésére legalkalmasabbnak kínálkoznak. Siessen tehát mindenki a kínálkozó alkalmat megragadni.

— **Nyugtázás** A kegyesrendiek vezetése alatt városi főgimnázium ifjúsága Erzsébet-napi gyűjtése eredményeként a főgimnázium igazgatósága 45 korona 28 fillért küldött a siketnémák szegedi intézete szegénysorsu tanulóinak segélyezésére. A nemesszívű adományért lapunk utján is őszinte halálját fejezi ki az intézet igazgatósága.

URÁNIA

Telefon 872.

Telefon 872.

Szombaton és vasárnap,
november 25-én és 26-án

KLASSZIKUS-ESTÉK

Az első SHAKESPEARE-film

OTHELLO

A velencei mór.

Tragédia 4 felvonásban.

A legszenzációsabb
= filmattrakció. =

Előadások délután 5, 7 és 9 órakor,
vasárnap délután 2 órától kezdve.

Gyermekjegyek csak az első
előadásra érvényesek.

— **Segélyt kértek a cigányzenészek.** Tudvalevően az országos gyász miatt a tanács eltiltotta a zajos mulatságokat, hangversenyeket és a vendéglőkben a cigányzenét a király temetéseig. Nagy Lajos vezetésével a cigányzenészek ma küldöttségileg keresték föl Somogyi Szilveszter dr. polgármestert, hogy a míg a zenetiltalom tart, segízze a cigányzenészeket. A polgármester méltányolta a kérést és rögtön mindenkinek utatványozott ki segélyt.

— **Utazás a belső hadművelési területre.** Figyelmezteti a rendőrkapitányi hivatal az utazó közönséget, hogy a belső hadművelési területre szóló katonai engedély iránti kérvényüket ne közvetlenül a hadsereg parancsnoksághoz nyujsák be, mert az oda közvetlenül a felektől beérkezett kérvényeket figyelembe nem veszik. A belső hadművelési területre szóló katonai engedély elnyerése iránti kérvényeket a honvédelmi miniszter rendelete alapján Szegeden a rendőrkapitányi hivatalnál, a 7. számú szobában kell benyújtani, honnan az hivatalból továbbítatik az illetékes katonai parancsnoksághoz.

— **A képzőművészet és a háború.** A csatamezők romboló erejű tombolása, a hősiesség és a hadiromantika, népek és családok szörnyű és mégis főséges végzete — mindeme tényezők természetesen hatalmas ösztönző erővel jelentenek a teremtő művészekre nézve. Ezidő szerint egy vállalat indult meg azzal a törekvéssel, hogy a festőművészek egy jelentős csoportjának műveit a nagyközönség számára is hozzáférhetővé tegye. A hadügyminisztérium serkentésére és vezetésére alatt megalakult az »Ausztria-Magyarország hadereje a világháborúban Hábórus képek hivatalos kiadása«, mely ismert festők eredeti művei után művészi sokszorosításokat bocsát ki. A képeket a leginkább bevált műipari eljárás alapján a Katonai Földrajzi Intézet és más nyomdák állítják elő, s a lehetőség szerint népszerű árban (2—5 K) kerülnek forgalomba, hogy ilyen módon ki-ki hozzájuthasson egy valóban érdemes szobadiszhez. Mint értesülünk, nevesebb könyvkereskedések kirakataiban a monarchia egész területén láthatók ezek a művészeti lapok, de kaphatók a képek kiadásának bécsi szállító és fizető helyén is. (Wien, III. Paracelsusgasse 9.) A képek közül a következőket említjük meg: »Előnyomulás Przemysl felé«, erőteljes és mérezt rajza ez a magyar mesternek, Vadász-utak, hol a zuhogó esőben gyalogság és tréning az uttalan galíciai úton. A királynak Wessermann Alfréd től s Hötziendorfi Conrad báró vezéreztetésnek Eckhardt től való portréja eredeti fölfogásukkal és nagyszerű kivitelükkel igen káposak lesznek. A vállalat többi kiadásai is elsőrangú műalkotás. A »Hábórus képek hivatalos kiadása« tehát ezen a módon egy általánosságban könnyen hozzáférhető művészeti arcképsorozatot teremt meg, a melynek révén mindenki szívesen látott és értékes világháborús emlékhöz juthat.

— **Kóstoló a szebb és jobb jövőből.** Nagybecsúkról írják: A város tanácsa most tárgyalta az 1917. évi költségvetésjavaslatot. A háború következtében beállott viszonyok és terhek arra kényszerítik a város vezetőségét, hogy a hiányok fedezésére 24 és fél százalékos pótdómeletést állítson be a költségvetésbe, mely intézkedés következtében a város jövő évi pótdómeletje 103 százalék lesz. A tanács javasolja a közgyűlésnek, hogy a költségvetést ilyen értelemben állapítsa meg.

— **Elítélt árdrágítók.** Pap József csorvai lakos a tejnek literjét 70 fillérért, Dudics Nikáné és Dobrivaj Jankáné nagyikindai lakosok pedig a kukoricának literjét 70 fillérért árusították a mai piacon. Temesváry Géza dr. h. főkapitány Pap Józsefet 8 napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre, a két asszonyt 3—3 napi elzárásra és 20—20 korona pénzbüntetésre ítélte, a tejet és kukoricát pedig elkobozta.

— **Pincetűz a Tisza-szállóban.** Ma reggel nyolc órakor a Tisza-szálló pincéjében eddig ismeretlen okból kigyuladt egy nagy csomó papiros. A gyorsan kivonult tűzoltóság a tüzet hamarosan eloltotta. A kár jelentéktelen.

— **Ellepták a tejcarnok kocsiját.** Ma reggel a Központi Tejcarnok egyik kocsiját a Tisza-szálló elöl elhajtották. A kocsit később a Tisza Lajos-köruton megtalálták, de arról 65 kilogramm vaj és 33 üveg tejföl hiányzott. A károsult cég a tettes nyomra vezetőjének 100 korona jutalmat biztosított.

— **Makói betörő Szegeden.** A szegedi rendőrség az éj folyamán elfogta Szabó Imre 19 éves makói napszámost, akit az ottani rendőrség több rendbéli betöréses lopás miatt már május óta köröz. Alapos a gyanu, hogy Szabó Szegeden is követett el bűncselekményeket.

— **Othello. Szenzációs bemutató lesz szombaton és vasárnap az »Uránjának«, Shakespearenak, a világ leggrandiózusabb drámaírójának egyik világhírű drámáját, az Othellót hozza filmen elibénk. Ez a hatalmas dráma, amely a legnépszerűbb Shakesper daraboknak valóssággal a filmre van predestinálva. Kitűnő, erős drámai cselekménye, rendkívül izgalmas meséje, valamint egyes alakjai, Othello szerelme és féltékenysége, Desdemona szépsége, Jagó intrikája, mind a közönséget közelről érdeklő momentumok, amelyek a filmen is meg fogják tenni hatásukat. Othello a történelmi helyeken játszódik le és csodaszép felvételekkel illusztrálja a magrázó és igaz emberi történetet.**

— **A ma szombat és holnap, vasárnapra hirdetett ifjúsági meseelőadás a Korzó-moziban az országos gyászra való tekintettel, elmarad és csak a jövő héttől kezdve lesznek rendszeresen szombaton délután 3 és vasárnap délelőtt 11 órakor megtartva.**

— **Vilmos császár páratlanul sikerült művészi olajfestésű arcképében gyönyörködik a közönség a Keglovich-féle fényképészeti műintézet, Kárász-utca és Klauzál-tér sarkán levő kirakataiban. A Keglovich-féle régi hírneves fényképészeti műintézet azokon a magas színvonalu nyomokon folytatja tovább működését Klauzál-téri modern berendezett termében, a mely művészeti irány a céget nemcsak Szegeden, de a messze vidéken is a legelőkelőbb főúri, polgári és legegyszerűbb körökön át oly keresetté és dicsértté avatták. Vilmos császár olajfestésű arcképében a Keglovich-cég az arcképművészet terén való nagy teljesítőképességét mutatja be, s bizonyosságot tesz róla, hogy ilyen művészeti megrendeléseknél a családoknak állandó becsü művet nyújt. E téren is sokan keresik fel a műintézetet megrendeléseikkel, melyeket mérsékelt áron teljesít.**

Ötödik Magyar Hódikölcsön.

A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár mint hivatalos aláírási hely

jegyzéseket elfogad az eredeti feltételek mellett a

6%-os magyar királyi adómentes állami járadékkölcsönre,

az

5¹/₂%-os magyar királyi adómentes állami törlesztéses kölcsönre

és

a jegyzések céljaira a legelőnyösebb feltételek mellett nyújt kölcsönöket.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a

Kass Szálloda étterme

Az étkezés teríték szerint.

Déli teríték: 6 kor. — Esti teríték: 5 kor.

Az étkezés étlap szerint is.

Henneberg Selyem

fekete, fehér és színes K 1.35—34.50-ig méterenkint, sima, csikos, kockás, mintás, virágos stb. dupla szélességben is.
 Crêpe de Chine K 9.75—25.— Menyasszonyi selyem K 3.45—32.50
 Foulard Selyem dupla szélességben is K 3.95—14.50 Blouse selyem K 2.45—28.50
 méterenkint bér- és vámmentes szállítással. Mintát küld. Levélre dupla portó.
HENNEBERG selyemgyár **ZÜRICH.**
 Őfelsége a német császárné udvari szállítója. 908

SZINHAZ. =

MŰSOR:

SZOMBATON délután 3 és fél órakor, rendes délutáni helyárrakkal, ifjúsági előadás Nagymama, vigjáték. — Este Három a kislány, énekes játék. Páratlan 1 harmados.

VASÁRNAP d. u. A világjáró, operett. — Este János vitéz. Páros 2 harmados.

Színházi hírek. A színházi iroda jelenti: Kormányrendeletből ma, pénteken a gyász jelölést sem színházi, sem mozi és egyéb előadások nem tartattak. Ennélfogva a Velencei kalmár előadása elmaradt. A szombati és vasárnapi előadások a már ismert új műsor szerint azonban már megtartatnak.

Törvénykezés.

§ Fölmentés az árdragítás vádja alól. A szegedi királyi ítélőtábla ma végleges döntést hozott az árdragítással vádolt Weisz Salamon szegedi terménykereskedő ügyében. Weisz Salamon tudvalevőleg mintegy negyven métermázsza szappant vásárolt üzleti célból. A törvényszék egy évi fogházra ítélte, mivel ipar-engedély nélkül foglalkozott szappan árusítással. A szegedi királyi ítélőtábla ma Szász Iván dr. királyi főügyész indítványára fölmentő ítéletet hozott. Az ítélet egy derék, közbecsülésben álló céget rehabilitált, mely 30 éves feamállása alatt mindig az üzleti tisztesség alapján dolgozott és arról soha le nem tért.

Kárpitos és diszitő!

Kertész Sándor, Szeged, Feketesas és Kigyó-u. sarok.

Az alföld legnagyobb kárpitos áru háza.

Dus választék. Szolid árak. Telefon 1576

Javítások jutányosan és izléssel készülnek.

Mindenféle elhasznált

kötött gyapju rongyot

súly szerint vesz.

BABOS ELEK,

Tisza Lajos-körút 32.

902

KALYHÁK!

DUBLIN, METEOR és KOSMOS

folytonégők minden színben, valamint olcsóbb kivitelűek nagy választékban beszerezhetők

Varga Dezső vaskereskedésében, Hid-utca. 201

Gyászszeszben

szövet és selyemruhák, férföltönyök, stb. soronkívül egészen festetnek feketére. Férfi, női és gyermekruhák leggondosabban vegyileg tisztítatnak
Lucza József kelmefestő és vegytisztító ipartelepén, Kazinczy-utca 14. Telefon 1075, Mikszáth Kálmán-utca 9. Telefon 994., Gizella-tér 3. Telefon 1055. Vidéki fióküzletek: Zenta, Hódmezővásárhely, Kiskunfélegyháza. — Jó munkáért elismerő levelek az ország minden részéből. Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek. — 208/sz — Sürgönyeim: Lucza festő Szeged.

Közgazdaság.

Fölemelték a dohánybevásárlási árakat. A pénzügyminiszter legújabb rendelkezésével az 1913., 1914. és 1915. évekre kiadott dohánybevásárlási ár hirdetmény érvényességét az 1917. és 1918. évekre azzal a módosítással terjesztette ki, hogy ezekben a termelési években a dohánytermelőknek a rendkívüli körülményekre való tekintettel az általuk beszállított dohány bevásárlási ára fejében kijáró pénzösszeget felül ennek ötven százalékát árpóték gyanánt engedélyezi és a három fillérrel megállapított fuvarpótlékot 3 korona 75 fillérre fölemeli. A dohánybevásárlási árakat tehát lényegesen fölemelték, a termelők azonban nem azért termelők, hogy meg legyenek elégedve az 50 százalékkal: most már 100 százalékos emelést kívánnak. A mi természetesen a szivar és a cigaretta legalább 150 percents drágulását is jelentené, — ami nyilván így sem fog elmaradni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
ORTUTAY ISTVÁN.

Hangszerek

és összes alkatrészei kaphatók és javíttatnak.
 Kétfű hurok. 793

Babós Sándor

hangszerkészítőnél
 Szeged, Iskola-utca. 38

GÁZ izzótestek és üvegek INVERT-égőkre a legjobb minőségben kaphatók

Ádám Vilmos
 villanyvilágítási üzletében, Oroszlán-utca 17. Telefon 8 - 67.

Az első szegedi

tanerő, irodai és kereskedelmi alkalmazottak ::
 elhelyező intézete
 Szegeden, Zrínyi-utca 10.

Elegáns névjegyeket

litográfát, könyvnyomdai és dombornyomata betűkkel, finom elefántesont, pergament, vászon és merített papíron, díszes dobozban, legjutányosabb ::
 árban készít ::

Engel Lajos könyvnyomdai műintézet
SZEGED, Dugonics-tér.

TANULÓK azonnali fizetéssel felvétetnek a Szegedi Naplónál.

Dohányzók !!

Saját érdekében áll minden szivarkafogyasztónak, hogy egészségét kímélje, csak jó hűvelyt használjon. A

TUBUL

szivarkahüvely a legjobb. A

TUBUL

szivarkahüvely egyszeri meggyújtásánál végig ég. A

TUBUL

szivarkahüvely az egészségre ártalmatlan, miután vegyülete anyagból készül. A

TUBUL

szivarkahüvely minden utasítástól törv. védve van.

Kapható:

Engel Lajos

papirkereskedésében és minden

jobb dohányüzletében.

Viezentelekesítőknek ajánljuk.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden kishirdetés beiktatása legalább 60 fillérbe kerül és 10 szó lehet, minden további szó 6 fillérbe, vastagabb betűkből 12 fillérbe kerül. A kis hirdetések előre fizetendők. Értéstitéseket a kiadóhivatal ad, levélbeni kérésekre a válasza való bélyeg melléklendő. Telefon-értéstitéseket nem ad a kiadóhivatal. Hirdetéseket rendszeres díjazás mellett esti 5 óráig vesz fel a kiadóhivatal.

Adás-vevés.

Szeged-állomás mögött, a dohánybevéltőhivatal mellett egy 230 □-öles telek jutányosan eladó. Tudakozódhatni Szt-György-u. 20. 879

Kovács Jenő szegvári lakosnál 25 darab öreg sertés, 28 darab 8 hónapos süldők, hizónak való van eladó, kg-kint vagy páronkint. Ertekezni lehet Szegváron. 8868

Teiek belvárosban melléképülettel eladó, téglá, épületfa, ajtók, ablakok, több kalitka, szivárványkut eladó. Lengyel-u. 6. 8868

Foglalkozás.

Fiatal német leánykát keresek gyermekek mellé, ki háztartásban is segédkezik. Cim a kiadóhivatalban. 8864

Falsi plebániára (Szegedtől 3-4 órányira vasuton), mindenek szakácsnő kerestetik havi 24 korona fizetéssel. Házvezetőnek is pályázhatnak urinők. „Falura“ jeligés leveleket a kiadóhivatal továbbít. 8866

Lakáshirdető.

Belvárosban nagyobb helyiség ipari célra esetleg raktárnak is, ugyanott egy üzlethelyiség is kiadó. Tudakozódni Brecher Albertnél Polgárutca 11. 8847

Modern uri lakást fürdőszobával, esetleg magánházat óhajt bérbe venni 1917. augusztus 1-től Aczél Géza Back-malmi igazgató. 8867

Szeged szab. kir. város tanácsától.

43385-1916. tan. szám.

866

Fa- és rözseeladási hirdetés.

A város tulajdonát képező Alsótanyán levő homoki erdőben eladásra termelt alább részletesen feltüntetett erdei termények a városi tanács jóváhagyásának fentartásával az alábbi sor és időrendben megtartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérő vevőnek azonnali készpénzfizetés ellenében eladatni fognak, u. m.:

1916. év december hó 5-ik napján kedden reggel 9 órákor a mérgesi erdőben Béli-telek-erdőben laknál összerakva levő 2 ürméter agácágfa, 18 kazalban rakott 4365 kéve rözse

Ugyanezen napon délelőtt 1/2 10 órákor a Kállay-erdőben Böka József-féle csőszháznál összerakott 72 ürméter nyárhasábfá, 24 ürméter nyárdorongfa, 16 ürméter ágfa és 14 kazalban, 3500 kéve rözse.

Folytatva ugyanezen napon délelőtt 11 órákor a Ruki erdőben Dobó Miklós-féle csőszháznál összerakva levő 12.5 ürméter ágfa és 48 kazalban 11900 kéve rözse.

Folytatva ugyanezen napon déli 12 órákor a Pálfi-erdőben Horvath Luku József csőszkunyhónál, a járasszálon összerakva levő 76 ürméter nyárhasábfá, 10 ürméter nyárdorongfa, 18.5 ürméter ágfa, 9 drb I. oszt. szálfá, 12 drb II. oszt. akácászálfa, 2 drb nyárszálfa, 43 kazalban 10535 kéve rözse.

1916. év december hó 6 napján szerdán reggel 9 órákor kezdve egész napon folytatva és másnap december hó 7-én csütörtökön reggel 9 órákor ismét folytatva és még aznap befejezve a Honvéd-erdőben a faraktárba összerakott 86 ürméter nyárhasábfá, 6 ürméter nyárdorong, 127.5 ürméter ágfa, 138 rakásba rakott 1365 drb I. oszt. agácászálfa, 166 rakásba rakott 2460 drb II. oszt. agácászálfa, 24 drb nyárszálfa, 65 kazalban 15250 kéve rözse, 20 rakás tuskó, és 4 rakás hulladékfa. Az I. és II. oszt. agác rözse 11 kazalban.

1916. év december hó 13-án szerdán délelőtt 9 órákor kezdve és másnap 14-én csütörtökön ugyan-csak reggel 9 órákor folytatva és még aznap befejezve a Mészáros erdőben összerakva levő 58 ürméter nyárhasábfá, 1 ürméter nyárdorongfa, 123 ürméter nagyobbára agácágfa, 3130 drb I. oszt. agácászálfa 320 rakásban, 1814 drb II. oszt. agácászálfa 122 rakásban, 9 drb nyárszálfa, 7 rakás tuskó, 17 rakás hulladékfa, 10610 kéve rözse 44 kazalban.

1916. év december hó 15-én pénteken reggel 9 órákor a Rigó erdő 19 számú vágásában összerakott 64 ürméter hasábfá, 35 ürméter dorongfa, 46 ürméter ágfa, 443 drb I. oszt. agácászálfa, 436 drb II. oszt. agácászálfa 29 rakásban, 3 rakás tuskó, 6491 kéve rözse 28 rakásban.

Ugyanezen napon folytatva délelőtt 11 órákor a Krisztin erdőben összerakva levő 74 ürméter nyárhasábfá, 1.5 ürméter dorongfa, 0.9 ürméter ágfa és 2 kazalban 340 kéve rözse.

Ugyanezen napon déli 12 órákor a Dobó erdőben idb. Hebók István tanyájánál összerakva levő 8320 kéve rözse 14 rakásban.

1916. évi december hó 16-án szombaton reggel 9 órákor az alsótanyai Pillich-erdő faraktárában összerakott 650 drb. II. oszt. vastag agácágfa.

Folytatva ugyanezen napon délelőtt 10 órákor a Királyhalmi várostanya hátsó rakodóján összerakva levő 1000 kéve rözse 4 rakásban.

Folytatva ugyanezen napon délelőtt fél 11 órákor a Papok erdejében, illetve Makra András tanyáján összerakott 1 kazal 250 kéve rözse.

1916. év december hó 17-én vasárnap árverés nem lesz.

1916. év december hó 18-án hétfőn reggel 9 órákor a Nagy Istváni erdőben kezdve és másnap 19-én kedden reggel 9 órákor folytatva ugyanott 187 ürméter nyárhasábfá, 8 ürméter agácászálfa, 32 ürméter nyárdorongfa, 101.5 ürméter legnagyobb részt agácászálfa, 1727 drb. I. oszt. agácászálfa, 1385 drb. 63 rakásba rakott II. oszt. agácászálfa, 49 drb. nyárszálfa, 4964 kéve rözse, 20 rakás tuskó és 9 rakás hulladékfa.

Miről venni szándékozik azzal értesítenek, hogy az árverések bármely időjárás esetén megtartatnak. Szeged. szab. kir. város tanácsának 1916. november 13-án tartott üléséből.

Dr. Somogyi Szilveszter s. k., polgármester.

Pénzt kap,

ha főlegesen könyveit eladja

Kardosnál,

antikvár, könyv-, zenemű- és papírkerekeskedés

Oroszlán-utca 14., Politzer-ház.

Kölcsön-könyvtár.

Egy óra 1.50 korona. Telefon 13-09.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek egyszerű találmánya a „PATKANIN“

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert. 1 dohoz ára 2 K., mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Kapható a főelárusítónál: Temesváry József gyógyszerárban, Szeged, Petőfi Sándor-sugárút 41. szám alatt. 627

Hirdetések felvételnek a

„Szegedi Naplónál.“

Szeged szab. kir. város polgármesterétől.

14433/1916. eln. sz.

904

Hirdetmény.

Az országos Közélemezési Hivatal Hlnökének 2536/1916. II. sz. a. kelt felhatalmazása alapján az elsőrendű érdeklődők egyenletes elosztásának biztosítása érdekében a 4207/1915. M. E. sz. rendelet 1. és 4. §-ában megszabott jogkörömben egy a kereskedelmi forgalomban, mint a lakosság kezén (termelőknél és kereskedőknél, vállalatoknál, valamint magán háztartásokban, beleértve a vendéglősök, kávézók és egyéb iparosokat) levő elsőrendű érdeklődők (liszt, hüvelyesek, zsir, cukor, kávé, és burgonya) készleteinek összeírását elrendeltem.

Ezen körülményről oly figyelmeztetéssel értesítem a város közönségét, hogy a rendőrkapitányi hivatal által minden egyes háztartás, család részére kiképezendő bejelentési lap pontos kitöltését 8 nappal határidőn belül a bejelentésre kötelezett hazafias és lelkiismeretbeli kötelességének ismerje, annál is inkább, mert a 4207/1915. M. E. rendelet 15. § a értelmében, aki a hatóság által kívánt adatokat a megszabott határidő alatt be nem jelenti, vagy nem a valóságnak megfelelően jelenti be, a készletet eltitkolja, elrejtja, vagy a hatóság által ellenőrzött meghusztja két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik, s a 18. § értelmében pedig a be nem jelentett készletekre nézve elkobzásnak van helye.

Szeged, 1916. november 23.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester.

Az ötödik HADIKÖLCSÖNRE

50 koronától kezdve

893

minden összeg jegyezhető

a hivatalos aláírási helyen

MAY R. MIKSA

bank- és váltóüzletében SZEGED, Széchenyi-tér.

Meghívás.

A „Szegedi Kereskedők Egyesületének Bevásárlási Részvénytársasága“ 1916. évi december 3-án délután 4 órákor a Szegedi Kereskedők Egyesületének tanácstermében (Somogyi-utca 22. szám alatt)

alakuló közgyűlést

tart, melyre a részvényjegyzők az alapítási tervezet szerinti részvénytársaság megalakítására meghívotnak.

NAPIREND:

1. Az alapítóke kellő aláírásának s a befizetés által történt biztosításának megállapítása.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. A társaság megalakulása iránti határozathozatal.
4. A társaság igazgatóságának megválasztása, illetve az alspitók által történt kinevezésnek tudomásul vétele s a társaság elnökének a megválasztása.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása.
6. Az alapítóknak az 1875. XXXVII. t. c. 152. §-ában megállapított felelősség alól való feloldása iránti határozat hozatala.
7. Bejelentések és indítványok.

903

Az alapítók.

Tanoncok

jó fizetéssel
azonnal felvételnek a
Szegedi Napló
nyomdájában.

Hirdetések

felvételnek

„Szegedi Napló“

kiadóhivatalában.